

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор,
директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

Література

1. Побоченко Л. М., Циганков Е. В. Перспективи вирішення проблеми голоду та недоїдання у світі. Україна і світ: перспективи та стратегії розвитку: ефект. зб. наук. пр. 2015. № 1. С. 162–175
2. Седікова І. О., Савенко І. І. Орієнтири економічного розвитку Одеської області в умовах забезпечення продовольчої безпеки // Продовольча безпека як пріоритет агропромислової політики України : колективна монографія / І. І. Савенко, І. О. Седікова, О. Д. Бренер, Є. М. Коренман, В. К. Новічков та інш.; за заг. ред. І. І. Савенка, І. О. Седікової. – Харків : ОВ «Пром-Арт», 2019. 264 с.
3. Офіційний сайт Організації з питань продовольства і сільського господарства ООН (ФАО). URL: <http://www.fao.org/home/ru>.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrseeds.org.ua>.
5. Несененко П. П., Гуй Х. Досвід Китайської Народної Республіки у застосуванні інструментів публічної влади в аграрній сфері // Розбудова публічного управління та адміністрування: вимоги часу: колективна монографія / ред. кол.: І. І. Савенко, О. В. Ніколюк, Н. М. Корсікова. Одеська національна академія харчових технологій. – Одеса: Друк Південь, Сімекс-прінт, 2021. С. 71-100.
6. Кіктенко В. О. 40 років Політики реформ і відкритості Китаю / В. О. Кіктенко, А. З. Гончарук, Є. В. Гобова // Вісник Національної академії наук України. 2019. № 4. С. 68-82.
7. Ван Инин. Сельское хозяйство КНР: состояние и современные проблемы развития / Ван Инин, В. А. Логинова. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.sworld.com.ua/simpoz4/156.pdf>.
8. Ондасынова А. И. Китайский опыт экономических реформ в аграрном секторе / А. И. Ондасынова, А. Т. Джееналиева // КазЭУ Хабаршысы / Вестник КазЭУ. 2011. № 4(82). С. 136-140.
9. Полный текст доклада Си Цзиньпина XIX съезду КПК. URL: <http://china/caixin.com/2017-10-8/101158185.html/source EntityId=101158466>

ДО ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пурцхванідзе О.В., к.філос.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Людське суспільство на будь-якому його рівні характеризується наявністю конфліктів, або конфліктних ситуацій. Незаперечність цього факту було усвідомлено ще античними мислителями, які в своїх роздумах хоча і не аналізували конфлікти як такі, проте фіксували їх, і вбачали в останніх умову,

або джерело існування і розвитку суспільства. Середньовічна думка, затверджуючи новий світогляд подвоїла світ, виокремивши справжній і несправжній світи, подвоїла людську природу, дихотомія якої полягала в наявності безсмертної душі і гріховного тіла і тим самим створила теоретико-методологічні засади для більш глибокого пошуку відповідей на питання щодо природи конфліктів, як внутрішньо- особистісних, так і міжособистісних. Мислителі Нового часу розвивали думку щодо впливу конфліктів на розвиток суспільства.

Проте саме у ХХ столітті спостерігається потужний розвиток теорії конфлікту, виникає конфліктологія, яка претендує на статус самостійної науки. На наш погляд проблема статусу конфліктології як самостійної науки, на сьогодні, є відкритою і заслуговує окремого розгляду і аналізу. Однак, безперечним є те, що конфліктологія виникає як міждисциплінарне явище, що є результатом усвідомлення пов'язаних з нею проблем на протязі становлення і розвитку наукової думки, і також є відповіддю на процеси, що відбувалися і відбуваються в сучасному суспільстві.

Щодо ХХ століття, коли вперше з'являються праці присвячені проблемі конфлікту, то ці часи були часами двох світових війн, криз і соціальних потрясінь. І саме в другій половині століття американський дослідник Л. Козер публікує працю «Функції соціальних конфліктів» [1] і тим самим стає засновником так званої теорії позитивно- функціонального конфлікту. Власне дехто з дослідників вважає саме цю працю початком конфліктології як самостійної дисципліни.

Виникнення конфліктології супроводжувалось і формуванням кола проблем самого знання про конфлікт. А саме, як розцінювати конфлікти будь-якого типу і в будь-якій соціальній системі. До сьогодні не вирішено питання щодо функцій конфлікту. Так Т. Парсонс, Е. Дюркгейм, Е. Мейо вважали, що конфлікт постає в суспільстві явищем подібним до хвороби, він є формою хвороби соціального організму. Він носить деструктивний, дисфункціональний характер. Тому конфліктів слід уникати, прагнути до істинної природи суспільного буття – до гармонії і рівноваги, прагнути до співпраці, яка і є запорукою соціального здоров'я, існування суспільства без конфліктів.

Інший підхід щодо функцій конфлікту формується, як зазначалось, Л. Козером, Р. Дарендорфом, К. Боулдінгом, які повертаються до конфліктної моделі суспільства. Слід нагадати, що методологію такого підходу до конфлікту було розроблено в працях К. Маркса і Г.Зіммеля. Відомо, що теорія класової боротьби, як необхідної умови розвитку суспільства і побудови «світлого майбутнього», передбачає наявність конфліктів та їх вирішення в ім'я людства. В свою чергу Г. Зіммель наголошував на конфліктній природі

суспільства і вважав, що саме вирішення конфліктів є умовою його єдності, навіть якщо одну із сторін конфлікту буде знищено.

На нашу думку і К. Маркс і Г. Зіммель послуговувались ідеями Г.Гегеля, який став засновником теорії діалектики і в якості джерела будь-якого розвитку вбачав протиріччя, що має певні етапи свого розгортання. А саме: єдність (тотожність), відмінність, конфлікт. Тобто будь-яка система може розвиватися тільки за умов безперечного існування протиріччя, конфліктів. Через зняття яких і відбувається розвиток. У К. Маркса ця ідея набула гостроти, підґрунтям чого стала створена ним матеріалістична діалектика згідно із якою все, що існує вартує загибелі. А відбувається цей процес саме через протиріччя, які властиві всім речам, через механізм змін, який реалізуються через якісно-кількісні зміни і через заперечення.

Отже повернення до конфліктної моделі суспільства супроводжувалось дослідженнями, які доводили неминучість конфліктів, їх необхідність у суспільстві, оскільки вони виконують і позитивні функції. І з огляду на це дослідники спрямували свій інтерес у бік проблеми регулювання конфліктів, можливості їх використання на користь суспільству і соціальним системам, в яких спостерігається наявність конфліктних ситуацій, або конфліктів. Таким чином конфлікт починають досліджувати як протиріччя, яке відіграє позитивно-функціональну роль у суспільстві. Так Р. Дарендорф вважає марними намагання уникати конфліктів, оскільки суспільство, то завжди є примус одних членів іншими. Єдине, що ми можемо зробити – управляти конфліктом, тобто впливати на його перебіг, що в свою чергу може стати умовою революційних і еволюційних змін суспільства, всіх його систем.

Таким чином, домінуючим підходом щодо конфлікту як явища сьогодні став саме підхід за яким конфлікт не слід вважати виключно негативною річчю. Він є невід'ємним елементом соціального буття, його слід вивчати, і навіть більше, ним можна управляти, він має позитивні функції.

Як зазначалося конфліктологія являє собою міждисциплінарне знання. Але її зв'язок із психологією не можна недооцінити. Оскільки саме підхід до конфлікту як до психологічного явища надає нам більш повну і ємку оптику проблеми. Проте, щодо психології конфлікту, то і тут серед дослідників відсутня єдність.

Як відомо ще на початку ХХ століття, коли психологія набула статусу самостійної науки, її представник З.Фройд створив теорію, яка надала можливість розглядати конфлікти як результат боротьби внутрішніх структур психіки людини. Оскільки ці структури, взаємовиключають одна одну, внутрішнє життя індивіда – то є постійна боротьба. Тобто людина формується як особистість в стані постійного конфлікту внутрішніх структур психіки. Несвідоме живе за принципом задоволення, а свідоме – за принципом реальності. Тому наше внутрішнє психічне життя перетворюється на постійну

боротьбу нашого «Я» і «Воно», свідомого і несвідомого. Конфлікт полягає в тому, що свідоме «Я» намагається зробити наше «Воно» керованим, цивілізованим і витісненим. Однак, це є неможливим виходячи із самої природи «Воно». Проте вирішувати конфлікт необхідно, тому що в іншому випадку виникає загроза руйнування особистості. Отже внутрішній конфлікт перетворюється на конфлікт: «людина – суспільство».

Попри песимізм психоаналітичного підходу до конфлікту Е.Еріксон вбачає у внутрішньо-психологічному конфлікті умову подальшого зростання і розвитку особистості. «Кожна особистісна та соціальна криза є своєрідним викликом, що приводить індивіда до особистісного росту та подолання життєвих перешкод» [2, 154], - наголошував Е.Еріксон.

Певний внесок в осмисленні проблем психології конфлікту належить М.Дойчу та М.Шерифу, які створили концепції «кооперації-конкуренції», і «закону соціальних стосунків».

Велике значення в розвитку конфліктології належить і теорії менеджменту. Сучасні теорії управління виходять з того, що управлінські конфлікти як правило призводять до позитивних результатів і навіть є бажаними в будь-якій організації, оскільки зумовлюють більш ефективну діяльність учасників конфлікту і самої організації. Конфлікти або конфліктні ситуації надають нову інформацію, щодо ситуації в організації, дають можливість отримання знання про інші погляди, думки, цілі і потреби.

Отже становлення конфліктології як самостійної дисципліни є закономірним процесом усвідомлення сутності людських стосунків і суспільного буття. Попри різні підходи до сутності конфлікту розуміння цього процесу надає можливість не просто усвідомлювати чим є конфліктна ситуація і конфлікт як такі, а стає умовою для пошуку шляхів вирішення конфліктів в управлінській діяльності.

Конфлікт, яким управляють і скеровують, з негативного явища перетворюється на потужний фактор розвитку будь-якої соціальної системи, людини і її стосунків.

Література

1. Козер Л. Функции социального конфликта / Л. Козер. М., 2000. 205 с.
2. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис / Э. Эриксон. М., 1996. 365 с.

- Україна
ЗРОСТАННЯ РОЛІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
НАПІДПРИЄМСТВАХ
81. Козак К.Б., д. е. н., доцент; Мироненко Б.В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса, Україна 266
- СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ТА ЯКОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ
82. Корсікова Н.М. к.е.н., доцент; Фоменко П.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна 269
- ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
83. Агеєва І. М., к.е.н., доцент; Мельник А.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна 272
- ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ
84. Дьяченко Ю.В. к.е.н, доцент; Коренман Є.М. ст. викладач. ОНАХТ, м. Одеса, Україна 274
- КЛЮЧОВІ СКЛАДОВІ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ В КНР В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ
85. Мануїлова К.В., д.н. з держ. упр., доцент; Мужайло В.Д. к.е.н, доцент; Несененко П.П. к.е.н., доцент. ОНАХТ, м. Одеса, Україна 278
- ДО ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
86. Пурцхванідзе О.В., к. філос.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна 284
- ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРИ СПОЖИВАННЯ ВИНА НАСЕЛЕННЯМ УКРАЇНИ ЯК ОДНА ІЗ СТРАТЕГІЧНИХ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ВИНОРІБНОЇ ГАЛУЗІ
87. Агеєва І.М., к.е.н., доцент; Русецька А.О., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна 288
- ЗМЕНШЕННЯ ВТРАТ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ МІНІМІЗАЦІЮ ДІСТАРНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ: СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
88. Рингач Н.О., д.н. держ. упр., гол. наук. співробітник, Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАНУ, м. Київ, Україна 290
- ГЕЙМІФІКАЦІЯ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ ЯК ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ
89. Дьяченко Ю.В. к.е.н., доцент; Полоус Д.Т., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна 294
- УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИСТРИБУЦІЙНОЇ КОМПАНІЇ
90. Дьяченко Ю.В., к.е.н, доцент; Агеєва І.М. к.е.н., доцент; Коренман Є.М., ст. викладач. ОНАХТ, м. Одеса, Україна 297
- УПРАВЛІННЯ МОНЕТИЗАЦІЄЮ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ
91. 300